

Doç. Dr. Serra Eren Sarıoğlu
Ludens İleri Finansal Hizmetler ve
Danışmanlık Yönetici Ortağı

ses@ludens.com.tr

Bireysel emeklilik sistemi DÜŞÜN, TARTIŞ, ÖNER!

Bu ayki yazımızda, BES için önemli söylemlerin yer aldığı iki etkinlikten bahsetmek istiyoruz. İlki, geçen ayki yazımızda da bahsettiğimiz, BES'in mimarisinin yeniden tasarlanmasıyla ilgili bir maddenin de yer aldığı Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin (TSPB) önerisi ve bu öneriyi paydaşlarla tartıştığı vizyon toplantısı. İkincisi ise kasım ayında üçüncüsü yapılan Sermaye Piyasaları Kongresi... TSPB ve Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği (TKYD) tarafından ortaklaşa düzenlenen "Sermaye Piyasaları Vizyon Toplantısı" geniş bir katılımcı kitlesiyle ekim ayında gerçekleştirildi. Kamudan Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sermaye Piyasası Kurulu, Türkiye Sigorta Birliği, Borsa İstanbul, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Takasbank, portföy yönetim şirketleri, aracı kurumlar, fon reyting şirketleri ve akademisyenler toplantının

katılımcıları arasındaydı. Toplantının ilk gününde üç ayrı panel düzenlendi. Bu panellerden birinin konusu ise bireysel emeklilik sistemi ve otomatik katılımdı...

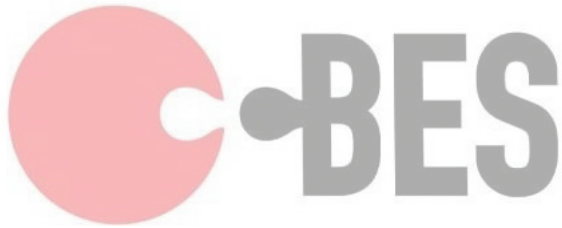
Yine tasarruf açığı, hep tasarruf açığı...

Panelde söz alan konuşmacıların hemen hepsi ülkemizin tasarruf açığının ciddi düzeylere geldiğine işaret etti. Türkiye'nin toplam yatırımlarının GSYH'ya oranının yüzde 30 civarında olduğu, tasarruflarının yüzde 25 civarında kaldığı, dolayısıyla 5 puanlık tasarruf açığı olduğu vurgulandı. BES'in bu açığa bir çare olabileceğini düşünen panelistler, ancak sistemin yeniden yapılandırılması şartıyla bir fayda sağlanabileceğini belirttiler.

BES'in gelişmesi için öneriler

Panelistlerin sistemin iyileştirilmesine yönelik önerilerini şöyle özetlemek mümkün:

- OKS'de (otomatik katılım sistemi) cüzi miktarda işveren katkısının başlatılması veya kıdem tazminatının bir bölümünün işveren katkısı olarak düzenlenmesi,
- Sisteme girişten sonra en az 3 yıl sistemde kalış zorunluluğu,
- Etkili iletişimle sisteme kısa vadeli bakışın değiştirilmesi,

Reyting tablolarında yalnızca 5 yıldızlı ve 5 yıldızlı istikrarlı fonlar gösterilmiştir. Reytingi yapılan diğer tüm fonların yıldızları için www.ludens.com.tr'yi ziyaret edebilirsiniz. Bir fon eğer 5 yıldızlı ise bunun anlamı, içerisinde yer aldığı kategoride en başarılı fonlar arasında yer aldığıdır. Diğer bir deyişle, ilgili dönemde bu fonun başarısı çok iyidir ve sıralamada en üst sıralarda yer almaktadır. Ayrıca bu en üst sırada yer alan fonlar arasından 5 yıldız alıp geçmiş dönemde istikrarlı biçimde başarılı olan fonlar için de 5 yıldızın yanı sıra istikrarı temsilen ☑ ifadesi kullanılmaktadır.

Yıldız Sayısı	Anlamı	Yıldız Sayısı	Anlamı
☑★★★★★	Çok iyi ve istikrarlı	★★★★★	Vasat
★★★★★	Çok iyi	★★★	Kötü
★★★★	İyi	★	Çok Kötü

- Birikimlerin banka kredilerine teminat olarak gösterilebilmesi,
- 18 yaşından küçüklerin sisteme girebilmesi için gerekli mevzuat düzenlenmesinin yapılması,
- Çeyiz ve konut hesaplarının, sağlanan devlet destekleriyle birlikte BES şirketleri tarafından yönetilmesi...

BES'te "robo advisory" kullanımı

Vizyon toplantısı boyunca en sık konuşulan konulardan biri de müşterilerin ne istediğini iyi anlamının, onlara dokunmanın ve değer yaratmanın önemiydi. Bu noktada "robo advisory" (robot danışmanlık) hizmetinin önemi neredeyse bu konuda konuşan tüm ilgililer tarafından dile getirildi. BES'in katılımcı için tek bir ürün olmadığı, dolayısıyla katılımcıya hangi ürünün, ne zaman onun için anlamlı olduğunun otomatik bir sistem tarafından iletilmesi zorunluluğunun gün geçtikçe arttığı vurgulandı. Sistemin otomatik olması konusunda tüm taraflar hemfikir. Keza BES'te birikimler küçük ancak sayıca fazla hesaplardan oluştuğu için bunu insan eliyle yapmak mümkün değil.

III. Sermaye Piyasaları Kongresi

Sermaye piyasalarının sorunlarının ve çözüm önerilerinin tartışıldığı kongrenin üçüncüsü 13-14 Kasım tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Kongredeki panellerinden birinin başlığı şöyleydi: "Bireysel Emeklilik Türkiye'nin Geleceğine Nasıl Daha Fazla Hizmet Eder?" Panelistler su sorular eşliğinde fikirlerini paylaştı:

- Türkiye büyüyor ve daha çok kaynağa ihtiyaç duyuyor. Yatırımların finansman ihtiyacının karşılanmasında bireysel emeklilik fonlarının rolü ve önemi nedir?

- Bireysel emeklilik fonları sermaye piyasalarının gelişimine nasıl katkıda bulunur?

- Otomatik katılım uygulaması bireysel emeklilik fonlarının büyümesine nasıl hizmet eder?

- Türkiye nüfusunun demografik yapısı da değişiyor, nüfus hızla yaşıyor. Bu döngüde, emeklilik için tasarruf etmek daha da önem kazanıyor. Genç nüfus teknolojiyle büyürken, gençleri gelecek için tasarrufa nasıl yönlendiririz?

- İyi bir gelecek için ve bugünden emeklilik için tasarrufun önemi nedir?

Bu tür tartışma ortamlarının artmasının, yeni önerilerin getirilmesinin sistemin gelişimi için sevindirici olduğunu düşünüyoruz. Umarız bu tür etkinlikler artarak devam eder ve kanun yapıcılar nezdinde de dikkate alınır.

LUDENS FON RATING EMEKLİLİK FONLARI REYTING SONUÇLARI

(31 Ekim 2018 itibarıyla)

Kamu Borçlanma Araçları Emeklilik Fonları

Fon Kodu	Fon Adı	Yıldız	Yıllık ortalama getiri (%)	Portföy Büyüklüğü (TL)	Katılımcı Sayısı
BEK	Fiba Em. ve Hay. Fiba Port. Borç. Araç. EYF	★★★★★☑	4.0	229.102.768	40.580
AVK	AvivaSA Em. ve Hay. Uzun Vad. Borç. Araç. EYF	★★★★★☑	5.0	193.266.078	13.586
GEK	Garanti Em. Hay. Borç. Araç. EYF	★★★★★☑	4.5	1.584.577.599	224.635
EIG	Fiba Em. ve Hay. Borç. Araç. EYF	★★★★★☑	5.4	56.826.133	26.723

Kamu Dış Borçlanma Araçları Emeklilik Fonları

Fon Kodu	Fon Adı	Yıldız	Yıllık ortalama getiri (%)	Portföy Büyüklüğü (TL)	Katılımcı Sayısı
HED	AXA Hayat ve Em. K.D.B.A. EYF	★★★★★	21.9	45.064.845	8.638
HHG	Halk Hayat ve Em. K.D.B.A. EYF	★★★★★☑	21.7	359.851.300	87.655

Hisse Senedi Emeklilik Fonları

Fon Kodu	Fon Adı	Yıldız	Yıllık ortalama getiri (%)	Portföy Büyüklüğü (TL)	Katılımcı Sayısı
AZH	Allianz Hayat Em. His. Sen. EYF	★★★★★☑	13.3	262.762.551	46.411
ALH	Allianz Yaşam ve Em. His. Sen. EYF	★★★★★☑	12.0	376.626.102	62.096
EIH	Fiba Em. ve Hay. Oyak Port. His. Sen. EYF	★★★★★☑	8.5	38.849.621	18.104
CHH	Cigna Finans Em. ve Hay. Bir. His. Sen. EYF	★★★★★☑	16.7	67.878.162	22.385
ZHB	Ziraat Hayat ve Em. His. Sen. EYF	★★★★★☑	11.5	166.407.145	195.585

Esnek Emeklilik Fonları

Fon Kodu	Fon Adı	Yıldız	Yıllık ortalama getiri (%)	Portföy Büyüklüğü (TL)	Katılımcı Sayısı
GHE	Garanti Em. Hay. Den. Değ. EYF	★★★★★☑	11.0	733.775.142	11,0%
BEE	Fiba Em. ve Hay. Den. Değ. EYF	★★★★★☑	9.3	58.338.955	9,3%
BPE	BNP Paribas Cardif Em. Bir. Değ. EYF	★★★★★☑	10.4	160.994.272	10,4%
IEE	NN Hay. Em. Den. Değ. EYF	★★★★★☑	9.0	358.982.549	9,0%
ZHE	Ziraat Hayat ve Em. Değ. EYF	★★★★★☑	9.5	847.707.610	9,5%

Standart Emeklilik Fonları

Fon Kodu	Fon Adı	Yıldız	Yıllık ortalama getiri (%)	Portföy Büyüklüğü (TL)	Katılımcı Sayısı
VEK	Vakıf Em. ve Hay. Stand. EYF	★★★★★☑	9.0	908.976.341	248.272
ATK	Anadolu Hayat Em. Stand. EYF	★★★★★☑	4.3	361.968.744	116.844
AMS	Allianz Yaşam ve Em. Stand. EYF	★★★★★☑	6.3	70.458.020	22.495
AZS	Allianz Hayat Em. Stand. EYF	★★★★★☑	4.7	26.515.539	14.906

NOT: Ludens İleri Finansal Hizmetler ve Danışmanlık Ltd. Şti, Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunması uygun görülen kuruluşlar listesinde yer almaktadır. Ludens İleri Finansal Hizmetler ve Danışmanlık Ltd. Şti, Seri VII - 128.5 no'lu "Bireysel Portföylerin ve Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Performans Sunumuna, Performansa Dayalı Ücretlendirilmesine ve Kolektif Yatırım Kuruluşlarını Notlandırma ve Sıralama Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ"de yer alan esaslar çerçevesinde notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunmaktadır. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği'nin, notlandırma ve sıralama faaliyetinde bulunması uygun görülen kuruluşlar listeye alması; notlandırma, sıralama ve diğer faaliyetlerinin kefil olduğu anlamına gelmeyeceği gibi, söz konusu faaliyete ilişkin bir tavsiye olarak da kabul edilemez.